

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับชม ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ในการปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จากรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” : กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาถึงลักษณะการเปิดรับชมของกลุ่มเป้าหมายในรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” ของกลุ่มเป้าหมาย
2. ศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง”
3. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง”

งานวิจัยนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มผู้รับสาร (Receiver) จำนวน 280 คน และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้รับสารที่เป็นผู้นำชุมชนกองทุนหมู่บ้านฯ จำนวน 12 คน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้รับสารซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุ ระหว่าง 46-60 ปี นับถือศาสนาพุทธ มีการศึกษาสูงสุดในระดับ มัธยมศึกษา และเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 5 ปีขึ้นไป มีลักษณะการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ทั้งในกลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลาม ภายหลังเมื่อได้รับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง”

ในด้านของการเปิดรับชมของกลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พบว่า มีการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านของความรู้ความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” นั้น กลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางเกี่ยวกับแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านฯ แต่ในหลักวิธีการที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ภายใต้ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข นั้น กลุ่มผู้รับสารทั้งสองกลุ่มยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งดีพอ

ในด้านทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” นั้นพบว่า กลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นสมาชิก

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีทัศนคติที่ดีต่อการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เช่น เรื่องการคุณค่าของเงิน และการแก้ปัญหาความยากจน

ในด้านพฤติกรรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” พบว่า กลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยจะเน้นปฏิบัติตามในเรื่องการมีส่วนร่วมในชุมชน การนำหลักคำสอนของศาสนามาประยุกต์กับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ฯลฯ แต่สำหรับกลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธไม่สามารถปฏิบัติตามได้ในการแบ่งที่ดินที่เพาะปลูก ตามที่ทางรายการนำเสนอมา เนื่องจากกลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนเมืองไม่มีพื้นที่เพียงพอในการทำการเกษตร

สำหรับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อปรับปรุงรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” กลุ่มผู้รับสารเห็นว่า ในการนำเสนอเนื้อหารายการให้มีเนื้อหาของกลุ่มชุมชนในเมืองให้มากขึ้น สำหรับเวลาในการออกอากาศควรเป็นช่วงเวลา ตั้งแต่ 18.00 น. เป็นต้นไป หรือหลังเลิกงาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับในบางประเด็น คือ เพศ ศาสนา และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” สำหรับในด้านความรู้ พบว่า เพศและศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านทัศนคติพบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และด้านพฤติกรรมการปฏิบัติตนพบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” พบว่าการเปิดรับชมมีความสัมพันธ์กับความรู้และพฤติกรรมปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง แต่ทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในทิศทางเดียวกัน